

Sygn. akt IV P 66/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Lucyna Gurbin
Protokolant:	st.sekr.sąd. Renata Urbańska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 listopada 2016 roku

sprawy z powództwa A. I.

przeciwko J. N. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Zakłady (...) w B.

o wynagrodzenie

O R Z E K Ł:

1. Zasadza od pozwanego na rzecz powódki A. I. kwotę 1.750,00 zł brutto (jedentysiącsiedemsetpięćdziesiąt 00/100) tytułem wynagrodzenia za miesiąc czerwiec 2015 roku wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 11 lipca 2015 roku do dnia zapłaty.
2. Nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Grudziądzu na rzecz adw. A. K. kwotę 900,00 zł powiększoną o kwotę podatku VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.
3. Zasadzić od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 900,00 zł plus podatek VAT tytułem zwrotu kosztów wynagrodzenia dla pełnomocnika z urzędu.
4. Zasadzić od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 88,00 zł tytułem opłaty od pozwu od uiszczenia której powódka była zwolniona.
5. Nadać wyrokowi w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt IVP 66/16

UZASADNIENIE

Powódka A. I. złożyła pozew przeciwko J. N. Zakładom (...) w B. o zapłatę wynagrodzenia w wysokości 1.750,00 zł. W uzasadnieniu wskazała, że z pozwanym zawarła wpierw umowę na okres próbny od 29 października 2014r do 31 grudnia 2014r na stanowisku sprzedawcy w sklepie w G. przy ul. (...). Następnie zawarła umowę na czas określony do 30 listopada 2016r. Za miesiąc czerwiec 2016r nie otrzymała wynagrodzenia, ponieważ pozwany stwierdził, że jest to na poczet rzekomego manka. Powódka podała, że od samego początku psuła się kasa, zgłaszano ten problem do p. M. J., która kazała szukać informatyka lub serwisu na własną rękę. W dniu 31 sierpnia 2015r powódka złożyła skargę do Państwowej Inspekcji Pracy. W czasie kontroli pracodawca przedstawił dowód wpłaty KW na kwotę

1.360,25 zł z rzekomym podpisem powódki. Z dokumentu wynikało, że powyższą kwotę powódka wpłaciła w kasie na poczet inwentaryzacji. Powódka nigdy nie wpłacała pozwanemu żadnych pieniędzy. Nigdy nie przekazałaby całego wynagrodzenia na poczet inwentaryzacji, ponieważ ma na utrzymaniu rodzinę, w tym dziecko niepełnosprawne. Powódka wnosi o wypłacenie wynagrodzenia za miesiąc czerwiec w wysokości 1.750,00 zł z odsetkami.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości, zwrot kosztów procesu, zwrot opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że powódka była zatrudniona u pozwanego w okresie 29 października 2015r – 28 lipca 2015r na stanowisku sprzedawcy w sklepie w G.. Powódka w pozwie dochodziła zapłaty wynagrodzenia za czerwiec 2015r w kwocie 1.750,00 zł wraz z odsetkami. Pozwany kwestionował istnienie roszczenia w całości. Pozwany wskazywał, że zgodnie z zawartą umową o pracę z 27 października 2014r powódce przysługiwało wynagrodzenie 1.680,00 zł brutto. Zgodnie z listą płac pozwanej za miesiąc czerwiec 2015r przysługiwała wierzytelność w kwocie 1.947,50 zł brutto, z czego po odprowadzeniu zaliczek z tytułu ubezpieczenia społecznego, podatek dochodowy była to kwota 1.469,25 zł. Ponadto pozwany zastrzegł, że w razie kwestionowania podstaw do dokonania potrąceń pozwany dysponuje stosownymi dokumentami. Pozwany wskazywał, że wynagrodzenie za czerwiec 2015r w kwocie 1.369,25 zł zostało powódce przekazane w gotówce w dniu 14 lipca 2015r za pośrednictwem p. M. J. – pracownicy pozwanego odpowiedzialnej za nadzór nad sklepem. Powódka pokwitowała odbiór gotówki na dowodzie wpłaty kasa KG KW nr 869 z 13 lipca 2015r, składając na dokumencie swój podpis. Kwota 100,00 zł z tytułu ekwiwalentu za pranie odzieży została przekazana na rachunek bankowy powódki. Otrzymałą kwotę należności powódka dobrowolnie przekazała M. J. na poczet niedoboru w towarze stwierdzonego podczas inwentaryzacji w dniu 6 lipca 2015r. Powódka podpisała oświadczenie z dnia 14 lipca 2015r o uznaniu długu z tytułu odpowiedzialności materialnej z wnioskiem o rozłożenie na raty. Powódka podpisała oświadczenie po zapoznaniu się z jego treścią, przekazaniu przez M. J. informacji co do kwot stwierdzonych niedoborów oraz poinformowaniu o negatywnej ocenie jej pracy i możliwość rozwiązania umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia. Pozwany powołał się na jeden z podstawowych obowiązków pracownika ochronę mienia pracodawcy, co wynika z art. 100 § 2 pkt 4 kodeksu pracy oraz § 9 ust. 2 lit d Regulaminu Pracy Zakładów (...). Powódka na podstawie umowy o odpowiedzialności materialnej z dnia 9 grudnia 2014r winna w sposób szczególny wykazać troskę o znajdujący się w sklepie towar i gotówkę. Do osoby zatrudnionej na stanowisku sprzedawcy należy między innymi pobieranie w imieniu firmy należności od klientów dokonujących zakupów towarów, rejestrowanie sprzedawanych towarów na kasach fiskalnych, potwierdzanie podpisem rozliczenia gotówki w rejestrze kasowym na koniec zmiany, sprawdzenie czy treść i wartość poszczególnych pozycji paragonów jest zgodna z zakupami dokonanymi przez klientów, odpowiedzialność materialna za wszystkie pobrane od klienta należności oraz za towary. Pomimo przeprowadzonego przez pracodawcę postępowania wyjaśniającego żadna z osób ponoszących wspólną odpowiedzialność materialną nie wskazała na przyczyny powstania tak znacznych niedoborów. Jednocześnie osoby sprawujące bezpośredni nadzór, w okresie za jaki stwierdzono niedobór, nie otrzymały ze strony pracownic sklepu Nr (...) żadnych zgłoszeń odnośnie jakichkolwiek nieprawidłowości. Należy nadmienić, że M. J. szczegółowo przedstawiła powódce kierowane wobec niej zarzuty. Poinformowała, że pracodawca dopatrył się w jej zachowaniu ciężkiego naruszenia obowiązku dbałości o interes pracodawcy tj. troski o mienie pracodawcy, uczciwość i lojalność, co doprowadziło do szkody majątkowej w łącznej kwocie 10.242,52 zł. Powódka po przedstawieniu tych informacji i dokumentów konsultowała się, dobrowolnie zdecydowała się na przekazanie wynagrodzenia za czerwiec 2015r i złożyła podanie o rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron. Zobowiązanie powódki do zapłaty z tytułu niedoboru w towarze wynika z przepisów kodeksu pracy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 1974r w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie. Pozwany zawarł z powódką w dniu 9 grudnia 2014r umowę o łącznej odpowiedzialności materialnej, w której powierzył mienie znajdujące się w sklepie i mienie które miało zostać powierzone. Pracownicy, w tym powódka zobowiązały się do sprawowania pieczy, ponoszenia odpowiedzialności z tytułu niedoborów. W dniu zawarcia umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej została przeprowadzona inwentaryzacja i protokół. Z protokołem zapoznały się wszystkie pracownicy zatrudnione w sklepie o czym świadczą ich podpisy. W czasie inwentaryzacji z dnia 4 lipca 2015r sporządzono spis z natury za okres od 10 grudnia 2014r do 4 lipca 2015r. W. niedobór w mieniu na kwotę 10.110,02 zł i niedobór gotówki w kasie 2.942,46 zł. U pozwanego obowiązują limity ubytków naturalnych. Z tytułu istnienia w/w limitów w rozliczeniu inwentaryzacji z dnia 4 lipca 2015r dokonano obniżenia kwoty niedoboru w

towarze, który obciąża pracowników z 10.110,02 zł na 7.300,02 zł. Łączna kwota niedoboru wyniosła 10.242,52 zł z czego połowa, a więc 5.121,26 zł obciąża powódkę. Czynności inwentaryzacyjne odbyły się w obecności powódki, co potwierdza złożone przez nią oświadczenie. Powódka oświadczyła, że nie zgłasza żadnych okoliczności, które mogły mieć wpływ na czynności inwentaryzacyjne. Pozwany ponadto podał, że zapłaty powstałej kwoty niedoboru dochodzi od powódki przed Sądem Rejonowym w Białymstoku Wydz. Pracy i (...) sygn. VIP 7/16, gdzie Sąd wydał nakaz zapłaty, powódka zgłosiła sprzeciw.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka zawarła z pozwanym dwie umowy o pracę wpiern na okres próbny od dnia 27 października 2014r do dnia 31 grudnia 2014r, a następnie na czas określony od dnia 1 stycznia 2016r do dnia 30 listopada 2016r przyjmując stanowisko sprzedawcy. Powódka pracowała w sklepie nr 80 w G., który mieścił się w sklepie (...) przy ul. (...). Stoisko było zorganizowane na terenie marketu T., a ponadto pozwany korzystał z chłodni i lodówek należących do sklepu (...) na zapleczu. Wraz z powódką pracowała K. R. oraz świadek P. M. zatrudniona przez pozwanego od października 2014r do lipca 2015r. Nadzór nad sklepami firmowymi pozwanego do lutego 2016r sprawowała świadek M. J.. W dniu 9 grudnia 2014r został sporządzony spis inwentaryzacyjny i zawarto umowę o łącznej odpowiedzialności materialnej. W dniu 4 lipca 2015r sporządzono spis z natury rozliczający okres od 10 grudnia 2014r do dnia 4 lipca 2015r. W spisie uczestniczył świadek P. B. i świadek M. J. (w miesiącu lipcu 2015r faktycznie u powódki były trzy inwentaryzacje). Spis dokonany w obecności powódki stwierdził braki w towarze na kwotę 10.110,02 zł i niedobór gotówki w kwocie 2.942,46 zł. Ostatecznie dokonano obniżenia kwoty niedoboru w towarze na kwotę 7.300,02 zł. Wysokość odpowiedzialności kwotowej wobec powódki wyliczona przez pozwanego wyniosła 5.121,26 zł. W dniu 14 lipca 2015r powódka podpisała oświadczenie o uznaniu długu z tytułu odpowiedzialności materialnej wraz z wnioskiem o rozłożenia na raty i podpisała oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę za porozumieniem stron z dniem 28 lipca 2015r. Powódka podpisała dowód wypłaty na kwotę 1.369,25 zł - wynagrodzenie za miesiąc czerwiec 2015r.

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o dokumenty, umowę o pracę (k. 4-5), podanie (k. 26), umowa o odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie (k. 27), dowód wypłaty wynagrodzenia (k. 22), oświadczenie o uznaniu długu (k. 24-25), arkusze spisu z natury i arkusze inwentaryzacyjne (k. 28-41, 90-96), oświadczenie powódki z dnia 31 maja 2016r (k. 77). Ponadto stan faktyczny został również oparty na podstawie zeznań świadków P. M. (k. 64-66), J. W. (k. 98-99), P. R. (k. 99-100), M. J. (k.109-111), P. B. (k. 122-123), zeznań powódki (k. 123). Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i zeznaniom powódki. Jak również nie budziła wątpliwość wiarygodność dokumentów przedstawionych przez obie strony.

Powódka zaprzeczyła, aby wyraziła zgodę na nie wypłacenie jej wynagrodzenia za miesiąc czerwiec 2015r. Rozpoznając niniejszą sprawę należy odwołać się wprost do przepisów art. 84 k.p. i następne kodeksu pracy. Zgodnie z art. 87 § 1 k.p. z wynagrodzenia za pracę po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych - podlegają potrąceniu tylko następujące należności :

1. sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych,
2. sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne,
3. zaliczki pieniężne udzielone pracownikowi,
4. kary pieniężne przewidziane w art. 108.

Natomiast zgodnie z art. 91 k.p. należności inne niż wymienione w art. 87 § 1 i 7 k.p. mogą być potrącane z wynagrodzenia pracownika, tylko za jego zgodą, wyrażoną na piśmie. Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiedział się na temat warunków jakie winna spełniać zgoda pracownika na dokonywanie potrąceń z jego wynagrodzenia

za pracę. Przyjmuje się jednolicie, że zgoda pracownika nie może mieć charakteru blankietowego. Musi dotyczyć konkretnej istniejącej wierzytelności. Tego warunku nie spełnia złożenie przez pracownika podpisu na nocie księgowej obejmującej rozliczenie niedoboru bez zawarcia sformułowania wyrażenia zgody na potrącenie zawartej w niej kwoty z wynagrodzenia. W niniejszej sprawie istotne jest to, że pozwany powołuje się na dobrowolną wpłatę przez powódkę całości wynagrodzenia za miesiąc czerwiec (...). Nie ma dokumentu potwierdzającego wpłatę przez powódkę powyższej kwoty, jest tylko dowód wypłaty wynagrodzenia za miesiąc czerwiec - dowód KW. W ocenie Sądu powołane wyżej przepisy zakazują sytuacji potrącenia w całości wynagrodzenia za dany miesiąc pracy. Należy zauważyć, że oświadczenie podpisane przez powódkę w dniu 14 lipca 2015r było napisane w całości przez pozwanego i zostało przedłożone powódce do podpisu. Zdaniem Sądu nie jest to równoznaczne z wyrażeniem zgody na niewypłacenie w całości wynagrodzenia za miesiąc czerwiec przez powódkę. Pracownik nie może zrzec się swojego wynagrodzenia, a w istocie rozwiązanie zaproponowane w piśmie z dnia 14 lipca 2015r byłoby takim rozwiązaniem. Świadek P. M. potwierdziła, że i świadek i powódka domagały się o wynagrodzenie za miesiąc czerwiec 2015r. Zresztą powódka złożyła pismo o uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem groźby (k.77). zdaniem Sądu zgoda na potrącenie z wynagrodzenia określonej kwoty, a tym bardziej wpłata w całości wynagrodzenia na rzecz pracodawcy nie może budzić żadnych wątpliwości. Powódka otrzymywała pieniądze na konto. Wyjątkowo wynagrodzenie za miesiąc czerwiec zostało wypłacone do ręki, to wskazuje na zamiar pracodawcy przejęcia wynagrodzenia za ten miesiąc na poczet niedoboru przed zajęciem stanowiska przez powódkę co do takiego rozwiązania. Taka sytuacja jest niedopuszczalna, zwłaszcza, że pozwany wniósł pozew do Sądu Rejonowego w Białymstoku domagając się wydania nakazu w postępowaniu nakazowym (akta sprawy przekazanej przez Sąd Rejonowy w Białymstoku IV Wydz. Pracy i (...), sygn. IVP 268/16 tut. Sądu - data wpływu pozwu do Sądu 25.11.2015r). W pozwie z dnia 16 listopada 2015r (sygn. IVP268/16) pozwany podnosił, że czynności inwentaryzacyjne były prowadzone w dniu 4 lipca i 13 lipca 2015r. W aktach sprawy sygn. IVP 66/16 znajduje się arkusz spisu z natury z dnia 9 grudnia 2012r (k. 28) oraz kolejne z dnia 9 grudnia 2014r (k. 29-31), rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych (k. 33-35), kserokopie dokumentów inwentaryzacji z dnia 4 lipca 2015r (k. 38-41). Porównanie dokumentacji inwentaryzacyjnej ze sprawy IVP 268/16 ze sprawą IVP 66/16 wskazuje na rozbieżności w tej materii. Należy również podkreślić, że świadek P. M. uczestnicząca w inwentaryzacjach nie potwierdziła aby powódka wyrażała ustnie zgodę na potrącenie lub wpłatę całości wynagrodzenia za miesiąc czerwiec 2015r na rzecz pozwanego. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 maja 2004r. I PK 529/03 LEX 123534 stwierdził, że reguły wykładni art. 91 k.p. nie pozwalają na sprzeczne z podstawowym obowiązkiem i zasadami prawa pracy postępowanie oraz obchodzenie ram potrąceń określonych w art. 87 k.p. Pracownik nie może być pozbawiony świadomości wielkości długu i przesłanek odpowiedzialności. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy również stwierdził, że zamknięty katalog należności, które podlegają potrąceniu z wynagrodzenia zawiera art. 87 § 1 k.p. Przepis ten określa kolejność potrąceń oraz granice do jakich potrącenia są dopuszczalne. Z tego przepisu wynika w sposób niewątpliwy zakaz potrącania „całego„ wynagrodzenia. W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja miała miejsce i jest to niedopuszczalne nawet przy uwzględnieniu podpisania przez powódkę oświadczenia o uznaniu długu. Powódka bezwzględnie powinna zostać prawidłowo pouczona o przysługujących jej prawach i skutkach prawnych wpłaty całości wynagrodzenia. Ta okoliczność nie mogłaby budzić żadnych wątpliwości, przy ocenie stanu faktycznego przez Sąd. Natomiast Sąd dopatrył się nieprawidłowości w działaniu pozwanego w dniu podpisania przez powódkę oświadczenia i było to wbrew art. 87 k.p. i następne. Ponadto dokonywane inwentaryzacje w okresie kilku dni 4 lipca, 13 lipca 2015r jak również był jeszcze trzeci spis o którym zeznała świadek M. J. nie pozwalały na ostateczne ustalenie wielkości długu i wyjaśnienie ewentualnych różnic. Zwłaszcza, że pracownicy wcześniej sygnalizowali trudności w zabezpieczeniu mienia i działania kasy fiskalnej.

Reasumując należy uznać za niedopuszczalne zachowanie pozwanego polegające na przedłożeniu do podpisu przygotowanego wcześniej oświadczenia. Powódka nie potwierdziła, aby taką zgodę przy zachowaniu pełnej swobody wyrażała. Potwierdziła to świadek P. M.. Zresztą również budzi wątpliwości sposób zabezpieczenia mienia pozwanego w tym dostęp osób trzecich do stoiska jak również na zapleczu, brak monitoringu (zeznania świadków pracowników T. P. R., J. W. k. 99-100). Te okoliczności są rozpoznawane w sprawie IVP 268/16.

Dlatego Sąd przyjął, że dokonanie zapłaty (przejęcia) wynagrodzenia za miesiąc czerwiec 2015r w całości przez pozwanego nastąpiło z naruszeniem obowiązujących przepisów dotyczącego ochrony wynagrodzenia i nastąpiło niezgodnie z prawem tj. art. 91 k.p.

Dlatego Sąd orzekł o zasądzeniu na rzecz powódki kwoty wskazanej w pozwie wraz z odsetkami od dnia 11 lipca 2015r tak jak wskazywał pełnomocnik na rozprawie w dniu 8 listopada 2016r. O kosztach Sąd orzekł po myśli art. 98 k.p.c. obciążając pozwanego kosztami postępowania tj. opłatą od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona. Opłatę Sąd ustalił na podstawie art. 13.1 w związku z art. 96 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U 2016r. poz. 623). O wynagrodzeniu pełnomocnika z urzędu Sąd orzekł na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r w sprawie ponoszenia przez SP kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu § 8 pkt 3 w zw. z art. § 15.1 ustęp 2. Sąd z urzędu nadał wyrokowi w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności (art. 477 ze zn. 2 § 1 k.p.c).